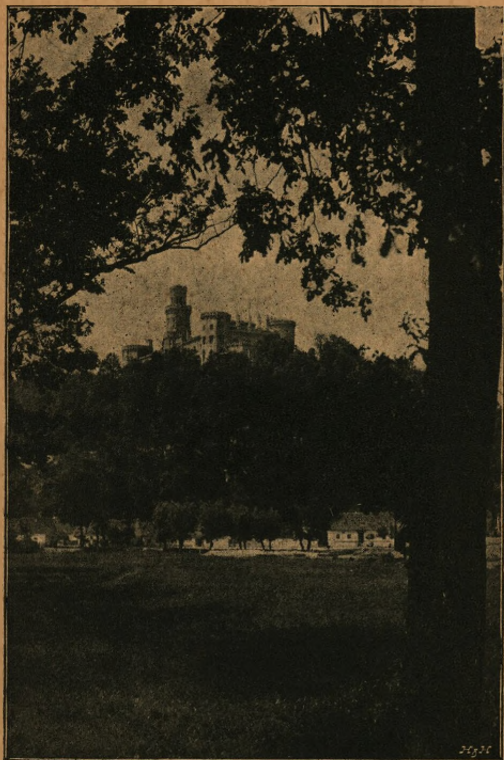


HLUBOKÁ A OKOLÍ

2

HLUBOKÁ A OKOLÍ

SESTAVIL

RUDOLF TICHÝ,
JEDNATEL OKRAŠLOVACÍHO SPOLKU
V HLUBOKÉ.



NÁKLADEM OKR. SPOLKU V HLUBOKÉ.
TISKEM PRAŽSKÉ AKCIOVÉ TISKÁRNY.



Město Hluboká leží v 32° 5′ východní délky a v 49° 3′ severní šířky na levém břehu Vltavy a pozůstává z někdejších osad: Podhradí, Podskalí, Hamru a Zámostí.

Obyvatelstvo: Hluboká má dle posledního sčítání r. 1910 celkem 2834 obyvatelů a to: 2784 katolíků, 9 evangelíků a 40 israelitů. Dle národnosti jsou: 2788 Čechů a 46 Němců.

Správa obce: Obecní zastupitelstvo skládá se ze 24 členů a 1 virilisty, kteří ze svého středu volí starostu a 6 radních. Obecní úřad nalézá se v Hlavní třídě č. 1 v prvém patře.

Správa církevní: Příslušníci náboženství křesť. katolického náležejí pod farní správu v Hluboké. (Vikariát budějovický.) Farní úřad nalézá se v Budějovické třídě č. 5.

V Hluboké stává obec israelitská, která má svou modlitebnu. (Budějovická třída č. 15.)

Úřady: 1. Samosprávné: Okresní zastupitelstvo. Hlavní třída č. 136. Obecní zastupitelstvo. Hlavní třída č. 1.

2. Státní: C. k. okresní soud. Úřední dům č. 26. C. k. berní úřad. Hotel p. Kobrče, I. patro

č. 29. C. k. notariát. Hlavní třída č. 78, I. patro. C. k. poštovní a telegr. úřad. Hlavní třída č. 39. C. k. četnická stanice. Hlavní třída č. 54.

3. Knížecí: Ústřední ředitelství. Hlavní třída č. 80. Lesní inspekce, v lesním úřadě č. 140. Ředitelství panství, v úředním domě. Lesní úřad, č. 140. Lesní zařizovací kancelář. Budějovická tř. č. 23. Stavební sekce, v úředním domě. Dále nalézají se v úředním domě následující úřady: inženýrská kancelář, důchod, správa rybářství, správa hospodářská a lokální revise. Knížecí stavební úřad umístěn jest v Zámostí, č. 286 (dřevnice.)

Školství: Vzdělání školské obstarává samostatné oddělení pěti tříd chlapeckých a pěti tříd dívčích. O vzdělání dorostu živnostenského pečuje živnostenská škola pokračovací.

Hotely a hostince: Hotel „Obec“ v Budějovické třídě č. 2. Zájezdní hostinec. Moderně zařízené místnosti a útulná zahrádka. Kulečník. 10 hostinských pokojů. Za přenocování platí se 1·50 K až 3 K. Teplá a studená jídla vždy k dostání. Cena obědů v předplatném 1·20 K, jinak dle jídelního lístku. Velký sál. Stáj pro 10 párů. Povoz v domě (viz povoznictví). O umístění automobilů postaráno. Telefon č. 1. Protivínské pivo. Zvláštnost: „Divoké“ (t. j. černá zvěř v rosolu) po celý rok k dostání. Nájemce: pan Raim. Strangmüller. Viz insert.

Hotel „Kobrč“ na náměstí č. 29—30. Zájezdní hostinec. 3 hostinské pokoje. Poplatek za přenocování 2 K. Teplá i studená jídla. Obědy od 1 K výše. Sál. Stáj pro 4 páry. Zvláštnost: „Divoké“ (t. j. černá zvěř v rosolu) po celý rok k dostání. Třeboňské pivo. Nájemce pan Adolf Strangmüller.

Hostinec pana Rence. Hlavní tř. č. 72. Zájezdní hostinec. 6 prostorných hostinských pokojů. Po-

platek za přenocování 1·20—2 K. Měsíční nájemné 15—60 K. Obědy 1·20 K. Stáj pro 3 páry. Velká stinná zahrada. Kuželník. Zahradní veranda. Protivínské pivo. Telefon č. 27/VI. Viz insert.

Hostinec p. Kladrubského „u Boušů". Hlavní tř. 69. Zájezdní hostinec. 2 pokoje. Poplatek za noclehování 1·60—2 K. Obědy 1·20 K. Stáj pro 12 párů. Letní rodinný byt (3 pokoje, kuchyň). Stinná zahrada. Kuželník. Zahradní veranda. Č. Budějovické pivo z akc. pivovaru. Granát. (Viz insert).

Slámův hostinec v Zámostí čís. 274. Zahrada, kuželník.

Hostinec v Zátiší (u mostu). Zahrada, kuželník.

Hostinec p. Kladrubského v Podskalí Zahrada, kuželník.

C. k. notářství: Notář St. Černý, obhájce ve věcech trestních. Hlavní třída č. 78, I. patro.

Lékaři: MUDr. Frt. Riegl. Hlavní tř. č. 78. MUDr. J. Hruboň, Hlavní třída č. 331. Tel. 27/IV.

Lékárna „U anděla strážce". Hlavní tř. č. 68.

Zvěrolékaři: Jar. Malát. Podskalí, č. 146.

Peněžní ústavy: Občanská záložna. Hlavní tř. č. 38. Hospodářská záložna. Hlavní tř. č. 49.

Majitelé povozů: Macháček J. v hotelu „Obec". (Povoz možno telefonicky objednati. Tel. č. 1). Zahradník Jan, mistr kolářský. Zahradní ulice č. 98. Kladrubský Karel, hostinský. Hlavní tř. č. 69. Hovorka Václ. Zámostí, Růžová ul. č. 253. Maršík J., povozník. Růžová ul. č. 263. K dostání jsou kočáry kryté a žádá se za jednu jízdu k nádraží 3 K, za jízdu do Č. Budějovic 6 K (půl dne).

Spolky: Zábavní spolek „Beseda" (místnost hotel „Obec"). Zapůjčuje klavír, poplatek za večer 5 K.

Okresní Hospodářský spolek (místnost „u Boušů“). Tělocvičná jednota Sokol. Okrašlovací spolek pro město a okolí (místnost v hostinci u Kobrčů.) Sbor hasičský. Místní odbor Ústř. Matice Školské. Politicko-občanská Beseda. Místní odbor Nár. Jedn. Pošumavské. Čtenářsko-ochot.-zábav. spol. „Podhrad“. (Místnost v hostinci p. Rence). Včelařský spol. Sbor vojenských vysloužilců. Sv. Josefská jednota kat. mužů a jinochů. Spolek literátů.

Učitelé hudby: J. Kubát, zřízenec c. k. soudu. Sl. Leop. Prunerová, Horní ul. J. Šrámek, kapelník, Podskalí č. 160.

Dobročinné ústavy. Okresní nemocenská pokladna. Hlavní tř. u pana Fr. Matějky, obchodníka. Okresní stravovna. V domu okr. zastupitelstva. Hlavní tř. č. 136.

Cukráři: Jos. Bělohubý. Hlavní tř. č. 47.

Holiči a vlásenkáři: Jos. Chalupa, komorní kadeřník, Hlavní třída, č. 37. Sklad mýdel, voňavek a veškerých ve vlásenkářský obor spadajících potřeb. Operování kuřích ok, různé masáže. Viz insert. Václav Markes, Hlavní třída, číslo 66.

Krejčí: Ant. Vlach, Hlavní tř., č. 51. Frant. Reindl, Hlavní tř., č. 63. Ant. Karvánek, Hlavní tř. č. 46. Kar. Míka, Podskalská tř., č. 172. Václav Vlášek, Růžová ul., č. 268.

Dámské krejčovství: Terezie Vlachová, Rejdiště, č. 94. Jan Lejsek, Hlavní třída, čís. 65. Terezie Štiftrová, Hlavní tř., č. 45.

Kola, jich správky obstarává Aug. Hušák, zámečník, Hlavní třída, č. 74. Šetek J., Podskalí, č. 172. Tamtéž jsou na skladě veškeré potřeby.

Květiny: Lze obdržeti v zahradě knížecí. Budějovická ulice.

Umělé květinářství: Kateřina Faktorová, Rejdiště, č. 90.

Sedláři: Václav Straka, Zámecká ulice, č. 137. Jan Remta, Školní ul., čís. 101. Frant. Lavička, Hlavní tř., č. 55. Jos. Kladrubský, Podskalí, č. 157.

Obuvníci: Jan Fišák, Zahradní ul., č. 99. Jos. Berounský, Hlavní třída, čís. 77. Jakub Průcha, Školní ul., č. 102. Jan Chvátal, Podskalí, č. 150. Václav Irovský, Podskalská tř. č. 164.

Sklenáři: Parýzek Frant., Rejdiště, č. 90. Reitmayer Em., Náměstí. č. 31.

Sodovka a limonády: Koreš Tom., vyrábitel. Hlavní třída, č. 76. Matějka Fr., Náměstí, čís. 1. Ullmann F. Hlavní tř. 42.

Veškery hotely a hostince.

Střižní zboží: Huller Hynek, Náměstí, čís. 24. Ullmann Adolf, Hlavní tř., č. 42.

Puškaři. Habrda Jos., knížecí Schwarzenberský dvorní puškař. 90 let trvající puškařská rukodílna, vyznamenaná 17 cenami. Správky i předělávky. Ručení. Viz insert.

Zámečníci: Hušák Augustin, Hlavní tř., č. 74. Vikari Ad., Zámecká ulice, čís. 139. Šetek Jos., Podskalí. Vaněk Ant., Podskalí. Šinka J., Hlavní tř., čís. 46.

Hodináři: Mrázek Ant., Hlavní tř. čís. 44.

Řezbáři: Pešina Fr., Hluboká, Zahradní ul. 85. Prodej věcí appart. a výroba památek na Hlubokou.

Soustružníci: Mrázek Bedř., Budějovická třída.

Vycpávání zvířat velmi dobře obstará M. Mrázková, Hlavní tř., čís. 44.

Pohlednice jsou k dostání u obchodníků: Hullera H., Náměstí. Maška St., Zámostí. Fr. Matějky,

Náměstí. V Prunera, Budějovická třída, číslo 22. J. Vávry, Hlavní tř., č. 75. A. Ullmanna, Hlavní tř., č. 42. Uzlové Mar., Hlavní tř.. č. 81.

Veřejný posluha: Švarcbek J., stanoviště u hostince pana Kobrče. Náměstí, č. 29. Za dopravování zavazadel na nádraží 80 h, (za více kusů přiměřený příplatek.) Obstarává též služby poselné.

Nádraží: Město Hluboká má dvě nádražní stanice a to „Hluboká" na trati Č. Budějovice-Plzeň a Zámostí na trati Č. Budějovice-Praha. Obě nádraží jsou 3 *km* od středu města vzdálená.

Jízdná pošta dojíždí (dle jízdního řádu r. 1911) na Zámostí: k osob. vlaku do Prahy (odjezd 12'26 v poledne); na Hlubokou: k osobním vlakům odjíždějícím v 1'47 odpol. do Plzně a 2'28 odp. do Č. Budějovic. (Pošta vyjíždí z Hluboké po 1 hod. odp. a čeká na stanici na plzeňský vlak). Večer v 9'45 k vlaku odjíždějícímu do Čes. Budějovic v 10'42. Na požádání zastaví vůz poštovní u hotelu. Poplatek za jízdu poštou k nádraží obnáší 40 h.

Vzdálenost do Budějovic 10 *km*. Vzdálenost do Prahy 159 *km* (ze Zámostí). Vzdálenost do Plzně 157 *km* (z Hluboké). Vzdálenost do Vídně 223 *km* (z Hluboké). Cesty k stanicím jsou označeny. Za deštivého počasí jest lépe voliti cestu na stanici Hlubokou kolem zámku Ohrad.

Ve stanicích staví dosud pouze vlaky osobní. Nejbližší rychlíková stanice jsou Č. Budějovice kamž nutno najmouti si povoz. (Viz povoznictví). Jediné připojení k rychlíku do Prahy má osobní vlak odjíždějící ze Zámostí v 5'42 več. Příjezd do Veselí v 6'34 večer, odjezd rychlíkem z Veselí v 7'15, příjezd do Prahy v 9'29 hod. večer.

Dále stává autobusové spojení z Č. Budějovic do Třeboně 2 kráte denně.

Pošta, telegraf, telefon: V Hluboké jest poštovní, telegrafní a telefonní úřad v Hlavní tř. číslo 39.

Rozmluva telefonická s Č. Budějovicemi z některé stanice jest bezplatnou, z poštovního úřadu za poplatek 20 h.

Úřední hodiny: 8—12 a 2—6.

Telefonní stanice nalézá se mimo jiné též v hotelu „Obec" č. 1 a v hostinci pana Rence č. 27/VI.

Ostatně viz v pojednání o „Nádraží" str. 8.

Purkarecká pošta odjíždí z Purkarce do Hluboké v 9 hod. ráno, příjezd do Hluboké o 11. hodině. Odjezd z Hluboké v 1 hod. odp., příjezd do Purkarce po 3 hod. odp.

Sport. K o u p á n í. Koupati lze se v řece Vltavě „u náhonu". Pro dámy nalézá se koupelna u pořičské hráze, pro pány na „náhonu", kam lze se nechati převézti loďkou. Neplavcům není radno vyhledávati koupel v řece, jelikož zvláště v pánské koupelně jest hloubka dosti značná.

V rybníku „Bezdrevu" za hrází možno se též koupati. Koupání zde jest bezpečné, dno písčité.

R y b á ř s k ý s p o r t. V řece Vltavě možno s úspěchem chytati na udici. Řeka jest dílem v režii knížecí správy rybářství, dílem jest právo chytání ryb jednotlivcům pronajaté. Potřebné lístky vydávají: Knížecí správa rybářství (Úřední dům), pan inž. Geřábek, majitel realit a mlýna v Zámostí a pan M. Mašek, obchodník v Zámostí.

Rybářské náčiní prodává pan V. Pruner, obchodník, Budějovická třída č. 22.

T e n n i s. Tennisové hřiště nalézá se v parku knížecím. Hřiště není veřejným, avšak béře se na přihlášky jednotlivců, pokud možno jim vzhledem na počet hráčů vyhověti, ohled. Poplatek činí

10 hal. za 1 set. Potřebné náčiní mimo míče musí si hráč opatřiti. Přihlášky přijímá kroužek tennisový.

Kuželky. Kuželky nalézají se v hostincích pana Rence a pana Kladrubského, „u Slámů“ v Zámostí, „v Zátiší“ (u mostu) a u p. Kladrubského v Podskalí. (Viz „hostince“).

Kluziště. Na munickém rybníku a na rybníčku v parku. Sezónní lístek 5 K. Jednotlivé bruslení 20 h.

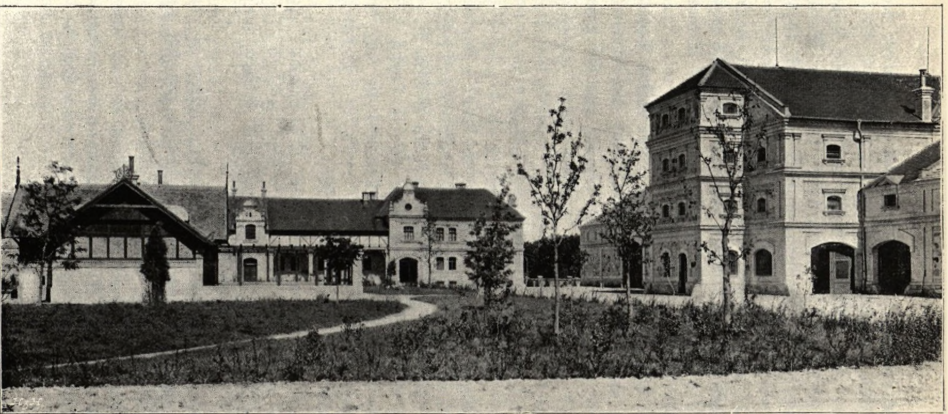
Velkostatek. Velkostatek Hluboká náleží Jeho Jasnosti knížeti Ad. Jos. ze Schwarzenberga a byl roku 1661 hrabětem Janem ze Schwarzenberga koupen za 385.000 rýn. zl. od dona Baltazara de Marradasa. Celková plocha velkostatku obnáší 17.397 *ha*, z nichž přináleží hospodářství 4550 *ha*, lesnictví 10.465 *ha*, rybářství 2300 *ha*, ostatek tvoří stav. area, potoky a plocha neúrodná.

Hlavní zřetel hospodářství nese se k pěstění dobytka, an hojnost luk skytá dostatek píce a odbyt mléka hlavně do Č. Budějovic jest dobrý.

Velkostatku přináleží 13 dvorů, z nichž 3 jsou pronajaty, ostatek pak se ve vlastní správě vede.

Ze dvorů zasluhuje zvláště zmínky dvůr Vondrov, vzdálený as 30 minut od města. Dřívější dvůr postaven byl kolem roku 1550 Ondřejem Ungnadem ze Suneka, držitelem Hluboké a zván byl dvorem Ondřejovským. Dvůr tento byl zrušen a v roku 1895 vystavěn dvůr nový, moderní, s novodobým zařízením, nákladem as 760.000 K.

Ve dvoře nalézá se tak zvaný sloup Maradasův s letopočtem 1636; jiný podobný sloup nalezneme v knížecím parku, třetí na Hlavní třídě poblíž lékárny a čtvrtý pak v Hosíně.



DVŮR VONDROV.

Jak již řečeno, jest dvůr Vondrov dvorem moderním, tak zv. vzorným.

Vidíme zde nádherně upravené stáje pro koně, as 20 klisen a 2 plnokrevné anglické hřebce (Hannover Jack a Stankey, poslední přímo z Anglie importovaný, velice cenný, jehož předkové vykazují 52 dostihových cen), tvoří základ k pěstění lehkých koní kočárových a jízdeckých, z nichž ročně 10—12 kusů pro dvorní stáj Jeho Jasnosti jest dodáváno.

I mezi klisnami nacházejí se dvě velice cenné, přímo z Anglie dovezené (Gastaney a Flytaway).

Celkový stav i s hříbaty obnáší as 90 kusů.

Hovězí dobytek zde pěstěný jest plemene montafonského, vyznamenávající se ušlechtilým tvarem těla a hojnou dojivostí, jakož i výtečným mlékem. Základní stav zakoupen byl přímo ve Vorarlbergu, odkudž též plemenní býci i jalovice postupně se importují. Prodej čistokrevných býčků, jakož i jalovic činí značný příjem dvora. Z vepřového dobytka pěstěna jsou pravá česká prasata, která křižují se s yorkschirským vepřem. Potomstvo vyznamenává se rychlým vzrůstem. I plodnost jest velice uspokojivá.

Ve středu dvora nalézáme drůbežárnu. Zde chované slepice „Orpington“ jsou krásné žluté barvy. Jich vzrůst jest neobyčejně rychlý, maso žlutavé a zvláště jemné chuti.

Přístup do dvora jest dovolen, nutno si však předem vyžádati povolení ředitelství panství neb hospodářské správy (Úřední dům).

Lesnictví a honba: Jak již dříve řečeno, zaujímají lesy plochu as 10.465 *ha* většinou ve spojených komplexech najmě v hornitém terrainu ležící.

Daří se zde zejména smrk, sosna, buk i dub, dále i olše, bříza, jedle a modřín.

Dříví dováží se většinou do Hluboké k Vltavě, odkud vodní cestou se dále do Prahy a hlavně Německa dopravuje.

Obory: Stará obora zřízena byla na levém břehu Vltavy v letech 1766—1771 knížetem Josefem I. Výměra obnáší 1557 *ha;* chová vysokou dančí a černou zvěř a též mufloni se zde vyskytují. Odstřel černé zvěře obnáší ročně as 200 kusů.

Nová obora — Poněšice, ležící na pravém břehu Vltavy, mající výměru 1995 *ha.*

Celkový stav zvěře v obou oborách obnáší as 300 kusů černé zvěře, 400 kusů daňků a 200 kusů vysoké, mimo as 50 muflonů.

Přístup do staré obory dovolen jest pouze v jisté době (v letních měsících) a to jen se svolením knížecího lesního úřadu v Hluboké (č. 140).

Dále nalézá se v jednotlivých revírech hojnost zvěře a to: zajíců, srnců, králíků a bažantů, pro které zřízeny jsou zvláštní velmi rozsáhlé remise; jsou tu též tetřevi, tetřívci a koroptve.

Velké koroptví hony odbývají se obyčejně počátkem měsíce září.

Hlavní hony, však, které trvají celý týden a k nimž se sjede mnoho šlechty, pořádají se koncem měsíce října; celkový odstřel obnáší kolem 6000 kusů různé zvěře.

V den honu na černou zvěř odbývá se v druhém velkém nádvoří výklad ulovené dančí a černé zvěře; je to tak zv. „štreka“. Výklad odbývá se večer po hostině při světle pochodní za zvuků fanfár (knížecí granátnická kapela z Č. Krumlova). Obraz, jenž se zde oku skytá, jest zvláště pro milovníka honu zajímavý.

Pro zajímavost sdělujeme, že blíže velké věže vytesány jsou v postranním kameni malé jamky, které v dřívějších dobách sloužily k uhasínání pochodní, když tak zv. běhouni doprovodili svou vrchnost do zámku. Nyní se tam shasínají pochodně po štrece.

Návštěva „štreky“ dovolena jest pouze proti vstupenkám, jež lze obdržeti u knížecího lesního úřadu v Hluboké (č. 140).

Industrialie: Knížecí parostrojní kruhová cihelna Vývarka nad stanicí Zámostskou obsahuje velkou moderní kruhovku systému Hotopova o 14 komorách se sušárnou v patře umístěnou, strojovnou zařízenou firmou Raupach ze Zhořelce, mimo to další různé kolny a sušárny; opatřena jest úzkokolejnou dopravní drážkou a normálně kolejnou vlečnou drahou, která umožňuje přímé nakládání jakostí svou proslulých výrobků cihelny (cihel strojových obyčejných i dutých, tašek strojových obyčejných i drážkových, drenážních trubek různých profilů, dlaždic a j. v.) na vagony.

Roční výroby možno 2,000.000 kusů různých druhů fabrikátů docíliti.

Podhradská cihelna jest určena jen pro menší výrobu.

Strojní výroba křemenčitého štěrku v „Tolomech“. Kamenný lom v Tolomech jest z Hluboké as 25 minut vzdálen a leží u silnice vedoucí k Vltavotýnu.

Pohon mohutného drtiče štěrku obstarává benzinový motor. Štěrk třídí se na 3 druhy samočinně.

Denně lze vyrobiti 35—40 m^3 různého štěrku.

Drtič pracuje obyčejně jen v letních měsících. Přístup jest dovolen.

Elektrická centrála: V Zámostí za tak zv. „Dřevnicí" (knížecím skladem stavebních hmot) nalézá se vkusně postavená moderní elektrická centrála, ve které dvě velké lokomobily systému Wolfova (každá o 85 koňských silách (a jeden menší reservní motor na surový olej (o $12\frac{1}{2}$ koňských silách) slouží jednak ku výrobě elektřiny pro osvětlování knížecího zámku s přilehlými budovami, jednak ku transmissnímu pohonu velké knížecí parní pily vedle centrály postavené; z části pak v budoucnu pomýšlí se i na pohon velké dosud na parní pohon zařízené cihelny „Vývarky" nad Zámostským nádražím.

Rybářství: Rybářství na Hluboké zaujímá plochy as 2300 *ha* a čítá 124 rybníků, z nichž největší jsou „Bezdrev" 506 *ha*, Munický 118 *ha*, Vološek 165 *ha*, Blatec 98 *ha*, Zlivský 78 *ha*.

Chovají se zde hlavně kapři, štiky, candáti, líni, okouni, marény ano i pstruzi. Roční produkce činí as 1600 *q* různých ryb. Sedm baštýřů a 6 mládků obstarávají hájenství rybníků.

Ryby prodávají se většinou do Prahy, Vídně, Lince, lázeňských měst a do Německa.

„Bezdrev": Nejstarší rybník na Hlubocku jest „Bezdrev". Jméno „Bezdrev" má svůj původ v tom, že místo, kde nyní rybník se nalézá, již od dávných dob vzhledem k zalesněné vůkolní krajině, bylo ladem ležící jezero a močál, tedy „bez—dřev". Že tato nížina aspoň z části byla močálem, jeví se i ze jména u Bezdrevu ležící staré vesnice Zalužice, kteréž jméno povstalo bezpochyby spojením slov „za" a „louží".

„Bezdrev" byl as roku 1490 Vilémem z Pernštejna založen. Hráz měří as 400 *m* a je 12 *m* vysoká. Výlov obnáší as 900 *q* různých ryb (loví

se vždy za 2 léta). U rybníka jest bašta, sídlo porybního. Dříve, kdy vedla cesta z Č. Budějovic do Písku přes bezdrevskou hráz, byl zde četně navštěvovaný hostinec.

Zahradnictví: 1. Zahrada v Budějovické třídě, č. 23. Obsahuje 9 skleníků, fíkovnu a značný počet pařníků. Vytápění děje se ústředním topením, teplou vodou. Skleníky jsou většinou nově zřízeny (firmou Štětka, Kr. Vinohrady) a slouží ku pěstování rostlin pro výzdobu zámecké zahrady (parku) jakož i pro dekorace v zimní zahradě a v zámku. Z posledních kultur zaujímá pěstění chrysantem co do počtu prvé místo. (4000 květináčů).

Dále se zde nalézají 2 rychlírny na broskve a jedna na víno; broskve uzrávají v červnu, víno koncem července.

Pařníky o 350 oknech slouží k rychlení zeleniny a různých rostlin.

Prohlídka jest se svolením správy zahrad dovolena.

2. *Školky:* Při nádražní stanici Hluboké nalézají se stromové školky ve výměře as 12 *ha*, v kterých pěstují se stromy ovocné, ozdobné, jehličnaté, dále keře okrasné i ovocné a veškeré v tento obor spadající byliny. Vývoz jest značný a sahá daleko za hranice. Obrázkové cenníky lze zdarma obdržeti. Školky možno se svolením správy školek prohlédnouti.

Archiv: V úředním domě nalézá se archiv, obsahující mnoho cenných listin.

Nejstarší v archivu chovaná listina jest dlužní úpis krále Jana Petra z Roženberka ze dne 6. ledna roku 1336. Archiv obsahuje 5 klenutých místností. Přístup jest jen se zvláštním svolením Jeho Jasnosti dovolen.

Dějiny a popis města: Založení města spadá v historii zámku a pojedná se současně s onou v dotyčné kapitole. Město Hluboká pozůstává z osad: Podhradí, Podskalí, Hamru a Zámostí. Celkové označení Hluboké pochází z roku 1885. Kdy jednotlivé části Hluboké povstaly, není známo. Podhradí zajisté brzy po vystavění hradu. V roce 1490 bylo v Podhradí 7 hospodářů.

Železný Hamr, spolu s valchou na sukna zříditi dal Ondřej Ungnad ze Suneka. Zámostí bylo pro sebe zvláštní osadou. Jmenovaný držitel Hluboké dal vystavěti vodárnu, nový mlýn s pilou a zřídil r. 1535 oboru a vinici. Pivovar vystavěn byl Vilémem z Pernštejna kolem roku 1500.

1. února roku 1685 dovolil kníže Ferdinand ze Schwarzenberga, aby městys užívati mohl zvláštní pečetě.

Popravní místo nalézalo se na pahorku nedaleko rybníka Zvolenova; tam stojí dosud blíže kapličky kámen s letopočtem 1773, kdy stala se poslední poprava Alžběty Prázdné z Bavorovic pro vraždu dítěte.

Podhradí zničeno bylo roku 1742 požárem při obléhání zámku Chorváty; dne 12. června téhož roku zapálen byl Chorváty mlýn a o 3 dny později pivovar, dvůr a ostatní části Zámostí. Při požáru roku 1807 dne 11. června vyhořelo v Podhradí 22 domů.

Řečiště Vltavy vedlo směrem nynější poříčské a podskalské louky. Jak hráze při obou těchto lukách nasvědčují, byly tam Vojtěchem z Pernštejna zřízeny rybníky v r. 1516. Rybník poříčský byl roku 1849 vypuštěn, Podskalský však již roku 1677 částečně a teprve v roce 1770 úplně.

Budovy: Farní kostel sv. Jana Nepomuckého, zbudovaný v letech 1845—46 J. J. kněžnou Eleonorou ze Schwarzenberga v moderním slohu gotickém. Jest to prostorná 50 *m* dlouhá 13·25 *m* široká stavba v podobě kříže s průčelnou věží. Ze souvěké výzdoby uvésti sluší oltářní obrazy sv. Jana Nepomuckého od R. Müllera, sv. Eleonory od Fr. Čermáka a sv. Josefa od G. Watzka. Dále jest zde kamenná socha P. Marie od H. Gassera a pěkná kamenná křtitelnice.

Z prací starších má kostel monstranci pozdně gotickou z XV. věku, 58 *cm* vysokou; táž pochází z Vacova a byla roku 1852 pro chrám hlubocký obnovou upravena a při tom drahokamy posázena. Druhá 54 *cm* vysoká monstrance barokní, tepaná, nevelké ceny, podobně kalich 25 *cm* vysoký, barokní s košem stříbrným, prosekávaným.

Fara založena byla roku 1786. — Dříve patřila Hluboká k farnosti hosínské.

Škola zřízena byla v roce 1789 a vlastní budova školní vystavěna v roku 1825, která v roce 1905 byla renovována a rozšířena. V roce 1886 zbudována škola dívčí.

Úřední dům. Postavený roku 1844—1845. Dříve nacházel se zde dvůr a několik obydlí. Plány vyhotovil vídeňský architekt Fr. Beer.

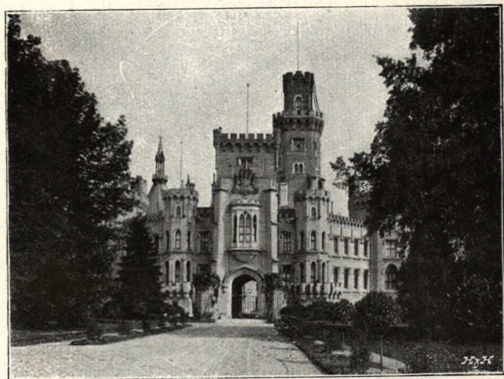
V přízemí této budovy umístěny jsou kanceláře a c. k. okresní soud (od roku 1850). V I. patře nalézají se byty úřednické.

Pivovar, jak již řečeno, vystavěn byl v roce 1500 Vilémem z Pernštejna, zrušen však roku 1888. V pivovaru tomto bylo ročně vařeno as 120 várek, každá o 30 sudech.

Následkem zvětšení pivovaru protivínského byl pivovar zrušen, a nalézá se zde nyní sklad proti-

vínského piva. V bývalé sladovně suší se nyní šišky lesních stromů za účelem získání semen.

Roku 1910 zřízeny zde stáje pro 26 párů koní a tak proměněn pivovar ve „dvův pivovarský“.



HLUBOKÁ (PRŮČELÍ ZÁMKU).

Okresní dům v Hlavní tř. č. 136, vystavěn roku 1895 dle plánu vrch. inž. pana Jana Sedláčka. Stavbu provedl inž. pan Jos. Pfeffermann z Českých Budějovic nákladem as 64.000 K.

Zámek a panství Hluboká. V rozkošném kraji, prostoupeném kobercovitými loukami, úrodnými poli, velikými rybníky a krásnými stromořadími, vévodí zámek Hluboká.

Zámek tento, původně hrad, vystavěl některý z českých králů as v XI. století. Prvé zmínky

o Hluboké dějí se v roce 1253. Dle pověsti byla Hluboká v době krále Václava I. zastavena Čečovi z Budějovic, jemuž král Přemysl Otakar II. Hlubokou odňal za náhradu Veliše u Jičína, prý proto, že v okolních lesích královských zajíce střelil.

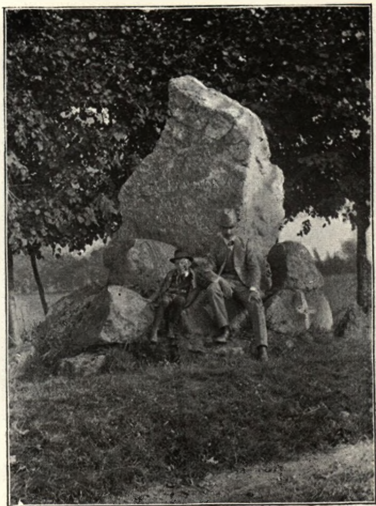
Dle listiny z roku 1285 jmenoval se hrad tento Wrobech též Froburg, z čehož utvořen byl as německý název Frauenberg.

Hluboká pak přešla v majetek Záviše z Falkenštejna z rodu krumlovských Vítkovců, manžela ovdovělé královny Kunhuty, matky to krále Václava II. Kunhuta zastavila Závišovi veškeré statky, jež věnem obdržela a mezi nimi i Hlubokou. Roku 1285 zemřela Kunhuta, zanechavši syna Ješka. Král Václav pojal za choť dceru císaře Rudolfa a poněvadž se Záviš zdál býti dvoru nebezpečným, byl odtud vypovězen, načež oženil se s Jitkou, nejmladší dcerou krále Ladislava Uherského.

Roku 1288 byl Záviš na hradě Pražském lstí zajat a uvězněn v Bílé věži na hradě Pražském z důvodu, že se bezprávně nalézá v držení statků královských. Záviš byl volným k navrácení statků, však proti odplacení, s čímž však nebylo souhlaseno, pročež Záviš byl dále držán ve vazbě. Jeho statky prohlášeny za odňaté, nemohly ale býti převzaty, poněvadž byly pilně střeženy od bratří a přátel Záviše.

Tu poradil císař Rudolf zeti svému Václavu II., aby dal vésti Záviše od hradu ku hradu a pohrozil stoupencům Závišovým, jestli hradu a zboží nevydají a v odporu neustanou, že dá Záviši hlavu sraziti. Láska spojenců k Závišovi byla větší, nežli odpor proti králi a proto zboží králi vydávali. Toliko Vítek, bratr Závišův, který seděl toho času na Hluboké, nechtěl věřiti, že by

král zmařiti chtěl život Závišův a odmítnul odevzdání hradu i potom, když král Václav sám o to usiloval, načež byl Záviš z rozkazu Mikuláše Opavského, který měl od krále plnou moc, na



ZÁVIŠŮV POMNÍK.

tak zv. „pokutní louce“ (až do dnešních dnů tak zvaná) na pravém břehu Vltavy mezi Hlubokou a Opatovicemi dne 24. února 1290 popraven. (Nákladem J. J. knížete Ad. ze Schwarzenberga

postaven byl v místech těch pamětní kámen s příslušným nápisem.)

Zoufalý bratr i jeho lid viděl z hradu toto hrozné divadlo. Poznávaje pak Vítek, že by bez mocných spojenců proti králi ničeho nepořídil, prchl i s bratrem Vokem a hrad byl dán královským v plen.

Záviš pochován byl v klášteře Vyšobrodském.

Hrad hlubocký připadl nyní královské komoře, kteráž jej roku 1292 odevzdala Dobešovi z Bechyně.

Král Jan Lucemburský zastavil pak Hlubokou Vilémovi z Landstejna, který zde až do své smrti r. 1356 hospodařil. Po smrti Viléma z Landstejna byla Hluboká vyplacena a připadla zase v majetek královský. Za doby držitele Hluboké císaře Karla IV., měl hrad Hluboká jako ostatní hrady královské své many, aby na zavolání purkrabího konali službu na hradě a to na dvoře v Municích, Křesíně a Pištíně.

Císař Zikmund zastavil Hlubokou roku 1420 Mikuláši z Lobkovic, potom Oldřichu z Rožemberka a konečně připadla Janu Popelu z Lobkovic, při kterémžto rodě zůstala až do r. 1454.

Když se stal Jiří Poděbradský správcem země, zdvihli se proti němu Rožemberkové a Jan Popel z Lobkovic se k nim přidal. Jiří oblehl hrad a Popel brzo donucen k poddanství.

Jiří Poděbradský koupil pak hrad pro manželku svou Johanu z Rožmitálu. Avšak po smrti Jiřího zmocnil se Hluboké r. 1471 Jindřich Roubík z Hlavatce a Hlubokou nevydal, dokud mu nebyly zaplaceny válečné náhrady. Po smrti královny Johanky uvázal se v držení Hluboké bratr její Lev z Rožmitálu, po němž patřila Janu Jeneci z Janovic. Na krátkou dobu (pouze r. 1489) byl držitelem

Hluboké král Vladislav, který ji 1. května r. 1490 zastavil Vilému z Pernštejna, od jehož potomků r. 1534 přešla na Ondřeje Ungnada ze Suneku.

Smlouvou ze dne 14. září 1551 postoupil Ungnad Hlubokou manželce své Anně Hofmannové ze Střechova. Od r. 1555 byl držitelem nejstarší syn Adam,



ZÁMEK OD ZÁPADU.

který ji prodal 1558 Jáchymovi z Hradce. Páni z Hradce vládli na Hluboké až do r. 1598, kdy hrad prodali Bohuslavu Malovcovi z Malovic, jehož synu Jetřichovi po krátké době pro účastenství ve vzpouře proti králi Ferdinandovi II. Hluboká zabrána a r. 1623 generálu donu Baltazaru de Marradas za nepatrný peníz byla prodána. Po smrti Marradasově r. 1638 byl držitelem Hluboké syn František až do roku 1656 a na to

nejstarší syn tohoto, Bartoloměj, od něhož koupil Hlubokou hrabě Jan Adolf ze Schwarzenberga dne 30. listopadu 1661. Od roku 1683—1703 držel Hlubokou kníže Ferdinand Vilém ze Schwarzenberga, na to do roku 1732 syn jeho Adam František a opět syn tohoto do roku 1782.

Za války za postoupnost rakouskou rozhostili se kol Hluboké pluky francouzské a bavorské, kterými byla Hluboká obsazena. Teprve po jich porážce 1742, v okolí Týna n. Vlt., kterou jim zasadil vévoda Karel Lotrinský, přinucena byla francouzská posádka na Hluboké ku vzdání se vojsku císařskému 23. července 1742.

Dne 28. července téhož roku po vyklizení zámku obsadilo jej vojsko uherské až do měsíce listopadu. Po té dal kníže Schwarzenberg opevnění bourati; mezi tím Prusové r. 1744 zámek obsadili 23. srpna, avšak ještě téhož dne pro nedostatečné opevnění odtáhli. Za nimi však hned 27. září obsadili zámek Chorvaté a byvše od Prusů obklíčeni, vzdali se. Zámek na to obsadili Prusové, jež Trenk, pověstný hejtman pandurský dne 24. října přinutil ku vzdání se

Za válek francouzských nebylo tu jinak; teprve až Francouzové u vsi Zahájí byli poraženi, odtáhli odtud. Spojenec mocnáře našeho car Alexandr přebýval tu v roce 1815 a 1820.

Od roku 1782—1789 byl držitelem Hluboké Jan Nep. kníže ze Schwarzenberga, od r. 1789 až 1833 syn Josef Jan kníže ze Schwarzenberga, od r. 1833—1888 Jan Adolf kníže ze Schwarzenberga a od roku 1888 jest držitelem kníže Adolf Josef ze Schwarzenberga.

Popis zámku. Bývalý hrad byl v r. 1761 značně přestavěn a v létech 1839-1871 přeměněn v nynější zámek.

Zámek Hluboká ve své dnešní úpravě jest předním panským sídlem v království českém, 83 *m* vydutý ostroh nad utěšenou rovinou budějovickou nese na prostranném čele tuto hrdou budovu, jež v překrásném rozčlenění, v zažloutlém rouše dívá



ZADNÍ ČÁST ZÁMKU SE SADEM.

se z bohatého sadu do širého kraje přes temeno Blánského kletě k jádru Šumavskému, Boubínu a hvozdům Tussetským.

Na troskách pobořené tvrze zbudován jest zámek dle královského hradu Windsorského v Anglii slohem normansko-gotickým čili tudorovským. Stavba má 3 patra, v podlouhlém čtverhranu 3 nádvoří a 140 komnat. Vnější výzdobu tvoří vedle množství bohatých arkýřů, pilířů, říms a

konsol 11 mohutných věží a bašt, z nichž nejvyšší uprostřed stojíc jak obrovitý kamenný stěžeň, opatřena jest hodinami.

Z bývalého hradu zbyla pouze věž kulatá (na straně k Hamru), jež přizpůsobena byla ostatní stavbě. Průčelí zámku poskytuje velkolepý pohled, k němuž přispívají zahrady květinové a rozsáhlý park, zámek obklopující.

Nad hlavním vchodem či branou, vedoucí přes most, upoutá návštěvníka znak schwarzenberský s heslem rodovým: Nil nisi rectum. (Jen to pravé.)

Na hlavních vratech zámeckého vchodu s uměleckou prací řezbářskou, mohutným kováním opatřených, nalézá se hlava Turka s havranem, část to knížecího znaku, který obdržel hrabě Adolf jako vítěz nad Turky u Rábu r. 1590.

V klenutí za těmito vraty nalézá se pamětní kámen čtverhranný s nápisem : Frant. Josef 3/9 1847 v upomínku na návštěvu tří arcivévodů rakouských, nynějšího císaře pána, arcivévody Maximiliána a Karla Ludvíka.

Druhá brána vede do druhého, či velkého nádvoří, kde odbývá se za velkých honů podzimních t. zv. „Streka“ (viz stať Lesnictví).

Na pravé straně tohoto nádvoří nad spojovací chodbou je ve zdi pamětní nápis: „R. 1871 19. července“ v upomínku první návštěvy korunního prince Rudolfa a dokončení stavby této hrdé, v pravdě knížecí budovy.

Z levého rohu odtud vede chodba do nádvoří třetího, kteréž roku 1909 bylo překlenuto. Velký zájem budí stará zámecká studně na třetím dvoře 125 *m* hluboká. Po této neobvyklé hloubce dáváno od mnohých jméno i celému hradu.

Uprostřed pravé strany velkého nádvoří nalézají se okrasné dvéře, jimiž vchází se do vlastních knížecích komnat.

Hlavní schodiště, k severu obrácené, vypraveno jest bohatou sbírkou zbraní a gobelíny.



ZADNÍ ČÁST ZÁMKU SE SADEM.

Síň lovecká: Tato zdobena jest loveckými trofejemi a v ní posnídá lovecká družina před odjezdem na hony.

Na skříních rozestaveny jsou ozdobné nádoby kreusenské a nassavské, cínové konvice, mísy atd.

Skleněné dvéře v arkýři opatřeny jsou znaky na skle malovanými (r. 1854), dřívějších to držitelů hradu Hlubockého a to: 1249 Rožmberský,

1253 koruna (český lev), 1263 Budivoj z Velešína, 1285 Rožmberský, 1290 rytířský řád Johanitů, 1312 koruna, 1315 Rožmberský, 1336 koruna, 1420 Páni z Lobkoviců, 1454 koruna, 1471 Roubík z Hlavatec, 1472 Jiří z Poděbrad, 1475 Johana z Rožmitálu, 1489 koruna, 1490 Páni z Pernštejna, 1535 Páni z Ungnadu, 1562 Páni z Hradce, 1589 Páni z Malovců, 1621 koruna, 1623 Generál Marradas, 1661 hrabě Jan Ad. ze Schwarzenberga, 1668 kníž. znak Schwarzenberský.

V salonu panující paní kněžny soustředěno mnoho obrazů Jana Jiřího Hamiltona (nar. 1672 zemř. 1737), který byl dvorním malířem Adama knížete ze Schwarzenberga a později dvorním malířem císaře Karla VI. Obrazy ty představují různé štvanice a koně. Za model sloužili koně z knížecí konírny vídeňské, původu španělského, polského, arabského a anglického.

Většina těchto obrazů malována jest na Hluboké v letech 1703—1723.

V ložnici panující paní kněžny nalézá se klekátko zhotovené z postele, v níž kněžna Eleonora, zbudovatelka zámku zemřela.

Hlavní schodiště jest vlastním vchodem z velkého nádvoří do zámeckých komnat. Schodiště jest ozdobeno válečnou zbraní a zbrojí.

Hlavní ozdobu schodiště tvoří vzácné gobeliny. Na stropu vestibulu nalézá se vyšívka z červeného damašku a hedvábí se skvostnou applikací a malbou, jenž jako baldachyn zdobila kredenc v jídelně knížete z Eggenberga v Římě. Jiná Eggenberská pokrývka nalézá se v ložnici panujícího knížete.

Gobeliny. V tom oboru honosí se prostory zámku Hlubockého nejen nejčetnějšími, ale i nejkrásnějšími kusy v Čechách.

Figurální výjevy provedeny jsou dle obrazů nejslavnějších malířů jako Rubense, Jordaensa a j. Nejstarší gobeliny v držení rodu knížecího jsou ony se znakem Schwarzenberským, 17 kusů, kolem něhož jest zelené listí, ovoce, ptáci a festony.

V prvém poschodí nalézají se nádherné síně, které svým zařízením, nákladnými uměleckými, truhlářskými a řezbářskými pracemi — výrobky to místních řemeslníků — vydávají svědectví o tvůrčím duchu zbudovatelky tohoto zámku, kněžny Eleonory.

V jednotlivých komnatách umístěny jsou většinou obrazy předků knížecí rodiny vesměs od znamenitých mistrů provedené.

Okna modlitebnice jakož i některých dalších komnat zdobí různé sklomalby (168 kusů) částečně sice novějšího, většinou však starého původu. Jsou to práce švýcarské a německé s výjevy biblickými a různými znaky a připovědmi a s jednotlivými postavami a tvářnostmi. Zejména ve třech tabulích jsou staré sklomalby původu českého z XV. století a sice smrt panny Marie, sv. Ondřej a sv. Barbora, které kdysi zdobily okna hradu krumlovského.

Ranní komnata. Nábytek jest bohatě vykládaný, ponejvíce práce vlašská a nizozemská, křesla a pohovky jsou starými vyšívkami zdobeny. Na skříních a stolech nalézá se množství krásných ozdobných předmětů porculánových, staročínských a japonských, práce smaltové francouzské, benátské a čínské, skvostné japonské lakové předměty a jiné ozdobné skřínky a krabice dřevěné, vykládané i kovové, leptané a tepané a velké vásy čínské a japonské, které v době pobytu vrchnosti slouží za nádoby květinové.

Mezi obrazy nalézají se zde „Dvanácte měsíců“ od znamenitého Jakuba de Ponte jinak zv. Bassano.

Z komnaty této vede východ na verandu, z kteréž jest rozkošný pohled na rozsáhlé lesy, řeku a Č. Budějovice. Na pravém břehu Vltavy označeno jest místo, kde byl Záviš z Falkenstejna sťat.



RANNÍ KOMNATA.

Čítárna. Nad mramorovým krbem vyniká řezba rámu zrcadlového, práce to místních samouků (tesařského pomocníka Vačkáře, tkadlce Tomáška a vodáka Zajnera), kteří po 17 měsíců na tomto rámu pracovali.

Na stěnách jest různý porculán delfský, čínský a japonský. Ve vitrině skvostné sklo české i benátské, mezi nímž nalézá se jedna zvlášť cenná

sklenice, pokud se týče provedení a označení: C. Lehman F. 1605. (Kašpar Lehman Vodák Norimberský, původně zlatník, stal se dvorním umělcem císaře Rudolfa II. v Praze, naučil se broušení skla od Vlachů a zavedl pak v Čechách umělé broušení skla). Uprotřed visí benátský lustr.

Pozoruhodny jsou malby na skle se znaky jednotlivých rodin švýcarských a německých.

Knihovna. Část stropu přenesena byla ze zámku Schwarzenbergu, část skříní zakoupena byla z klášterní knihovny Würtzburské. Nad těmito rozdě eny jsou znaky držitelů Hluboké, které se nalézají v síni lovecké.

Knihovna obsahuje 12.000 svazků.

Mohutný mramorový krb pochází ze starého hradu.

Kaple. V moderně gotický oltář pojaty jsou části staré křídlové archy ze hřbitovního kostela sv. Václava v Netolicích. Střed oltáře vyplněn jest pozdní gotickou řezbou z doby Vladislavské.

V pozadí kaple stojí barokní socha sv. Jana Nep. z XVIII. stol. jež bývala na věži starého zámku.

Z výbavy kaple mimo skvostná mešní roucha jest pozoruhodným stříbrný barokový relikviář z XVIII. století v podobě monstrance s ostatky sv. Jana Nep.

Vojenský prapor pěš. pluku č. 25 svob. pána z Pürckrů byl Jeho Veličenstvem panujícímu knížeti Ad. Jos. ze Schwarzenberga odevzdán do uschování v této kapli s následujícím věnováním:

„Prapor tohoto pluku, který se od roku 1776 až do 1853 z občanstva Prachynského kraje, tedy zejména z obyvatelů na statcích Schwarzenberských doplňoval a který ve válce r. 1848 v Italii ke brigadě tehdejšího gen. majora Felixe kn. ze Schwarzenberga náležel a i jinak, jakž stuha na praporu

darovaná Eleonorou kněžnou ze Schwarzenberga, svědčí, v blízkém styku s domem Schwarzenberským se nalézal, odevzdává se J. J. c. a k. majoru m. s. kn. Adolfu ze Schwarzenberga, aby prapor ten ve středu obyvatelstva, které jej v době nepokojů věrnou oddaností následovalo, co znamení upomínky odpočíval a příští pokolení k následování povzbuzoval."

Velká jídelna znovu zřízená v roku 1909 jest největší místností v zámku. Krásný z dob Rožmberků pocházející strop, skvostné gobeliny „Decius Mus" na stěnách činí sál nádherným a vkusně elegantním.

Ve zbrojnici nahromaděno jest mnoho a mnoho zbraní, brnění a pomůcek válečných. Mezi jinými jmenujeme pušky „muškety" na doutnák z doby 30leté války, jízdecké pistole na klíč, popravní meč, zbytek válečného obleku „brigantiny", smolné věnce, dvě úplná brnění „maximiliánská" se značkami norimberskými, jedno z nich s burgundskou lebkou, která se v obojku otáčí; polobrnění černé s bohatým ornamentem, dílem leštěným, dílem vyzlaceným s říšským orlem na prsou, se značkou augšpurského platnéře Hanse Ringlera.

Přední a zadní kus s obojkem, černě kalený, na prsou nalézá se vyzlacený kříž a Panna Maria se značkou téhož platnéře. Toto, jakož i předcházející brnění nosil hrabě Jiří Ludvík ze Schwarzenberga. Sedlo k těžkému brnění z doby před 1520. Sedlo černě kalené s bohatým ornamentem, zlatem a stříbrem vybíjeným z doby po 1520. Různé ostruhy, udidla, meče, mezi nimi ze XIII. a XIV. století. Halapartny, polská válečná sekera, štíty, dělové hlavně železné, hlaveň dělová se znakem rožmberským z roku 1608. Jiná hlaveň eggen-

berská z roku 1690. Hlaveň se znakem schwarzenberským z r. 1725.

Uprostřed zbrojnice vidíme sádrovou sochu hr. Adolfa ze Schwarzenberga, c. k. maršála, vítěze nad Turky u Rábu, od Karla Costenoble; jest to model k mramorové soše pro vídeňský arsenál a pomník z bronzu Karla kn. ze Schwarzenberga, c. k. maršála, vítěze u Lipska.

V zámku samém nalézají se ještě mimo jiné salony, divadlo, v druhém poschodí pak vesměs hostinské pokoje. Nesčetně drahocenných uměleckých památek, z nichž jsme jen ty nejvýznačnější uvedli, sneseno na Hluboké, jež sama již vzácnou čistotou své stavby je svědkem nádhery v pravdě knížecí.

Tím končíme popis nádherného zámku Hluboké. Zevrubný popis lze nalézti v Kobrově illustrovaném průvodci sešit 16. (Hluboká), který též tomuto soupisu sloužil za podklad.

Zimní zahrada, do kteréž vedou schody ze zbrojnice zámecké. Uprostřed umístěna jest socha „Dunaje“ od Schwanthalera.

Květiny po dobu podzimní, zimní a jarní v zahradě chované buďto se v létě ven vysazují, neb slouží k dekoraci zámeckých komnat.

Ze zimní zahrady přicházíme do koníren a do jízdárny. Konírny mají místa pro 52 koní.

Jízdárna. Tuto zdobí povozy, sáně, koňské postroje a gobeliny (poslednější v době přítomnosti vrchnosti). Dále zde nalézáme: Vůz eggenberský, přeskvostná vlašská práce v podobě triumfálních povozů zhotovený v Římě roku 1638 od Giuseppa Fiochinio za 48.000 skudů.

Kníže Ant. z Eggenbergu použil tohoto vozu jako vyslanec císaře Ferdinanda III., jenž měl ozná-

miti papeži Urbanovi volbu tohoto za císaře, kteréžto poselství Eggenberg zvláště okázalým a slavnostním způsobem vykonal.

Slavnostní kočár knížete Josefa Adama se znaky schwarzenberskými, zhotovený od řezbáře Jiřího Pichlera v roce 1743. Vnitřek obsahuje skvostný genuánský aksamit „arezzo" (granátový vzor).

Troje sáně barokové, vyřezávané a pozlacené. Sáně barokové, postříbřené i s postrojem z modrého aksamitu na jednoho koně, dle návrhu inženýra Andrea Altomonta z roku 1745, knížete Josefa Adama.

Dále nalézají se zde různé čabraky, koňské postroje. Gobeliny zde zavěšené představují školu jízdeckou se značkou bruselskou a jmény E. Leyniers a H. Reydams 8 kusů.

Krásná vyhlídka skytá se z veliké věže zámecké.

Přístup do zámku jest dovolen jen v nepřítomnosti vrchnosti a se svolením správy zámecké.

Nedaleko zámku se nalézající zámeček zvaný „Stöckel", vystavěn byl roku 1863. Obsahuje pouze byty pro knížecí úřednictvo a služebnictvo, zvláště po dobu, po kterou vrchnost v zámku mešká.

Při „Stöcklu" nachází se dvůr s konírnami.





VÝLETY A VYCHÁZKY.

I. KRATŠÍ PROCHÁZKY.

1. Lovecký zámek Ohrada. Zbudován byl za knížete Adama Františka ze Schwarzenberga v prvních letech XVIII. století (1712—13) od pražského stavitele Pavla Ig. Bayera, jenž byl tehdy v knížecích službách, dosti střízlivým, ale vkusným slohem barokním.

Obdélné dvoupatrové stavení ozdobeno jest pilastry s korintskými hlavicemi a elegantním portálem, jenž má vně i do dvora pilířovou předsíň, nad níž umístěn balkon. Střecha jest mansardská tašková.

Střed prvního a druhého patra zaujímá skvostný sál, jehož strop Jiří Werle r. 1715 ozdobil freskami, znázorňujícími báji o Dianě.

Na stěnách sálu visí deset velikých obrazů štvanic od J. J. Hamiltona 1710—1713 malovaných, díla to milionové ceny.

V kapli jest obraz sv. Eustacha od Pietra van Roy.

Kromě pověstných sbírek přírodnických jest tu i sbírka chovající přes 1000 kusů pravěkých starožitností, nalezených na panstvích schwarzenberských.

Sbírky v tomto museu jsou i proto zajímavy, poněvadž obsahují vše to, čehož se na rozsáhlých panstvích knížecích (Čechách, Štyrsku a Bavořích) z říše živočišné, rostlinné a nerostné nalézalo a nalézá, vše jest tu ve velkém množství vzorně a se stanoviska vědeckého uspořádáno.

Přístup ku sbírkám jest dovolen, třeba ale vyžádati si dříve dovolení správce musea v budově té bydlícího.

Po příjemné cestě kolem Munického rybníku trvá vycházka na Ohrady as 25 minut. Na cestě vedoucí přímo z brány zámku stojí pamětní kameny se znaky, které postaveny byly v dřívějších dobách na hranicích jednotlivých panství.

Z Ohrad pak jest jen několik minut k Vondrovu a as čtvrt hod. k nádraží.

2. Poříčská hráz. Procházka $1-1^1/_2$ hodinová.

Poříčskou zove se hráz počínající za zahrádkami v Podskalí (prvá cesta v pravo směrem od Hluboké). Stinné stromy chrání před žárem slunečním. Úplná rovina (též duby porostlé hráze). Procházku možno prodloužiti, zahneme-li na této hrázi prvou cestou na levo směrem k Bavorovicům a dáme-li se na této odbočce u prvé závory (bílo-modře natřené) v pravo, přijdeme přímo na okresní silnici a touto pak kolem rybníků Velký a Malý Zvolenov (Kuchynka) do Hluboké. Jdeme-li prvým směrem, vyjdeme u rybníka malého Zvolenova a cesty k nádraž

K Závišovu Pomníku. Procházka hodinová.

Projděme Podskalí, jděme přes most do Zámostí a dáme se pak okresní cestou v pravo. Jdouce po okres. silnici as čtvrt hodiny, zahneme polní cestou v pravo k Vltavě a dospějeme po dlážděném břehu v brzku k cíli.

Možno se též v Podskalí u převozníka na druhý břeh dáti převézti, čímž se cesta značně ukrátí.

Bližší o „Závišově pomníku" viz ve stati historické.

3. **Procházky parkem.** Upozorňujeme na krásnou vyhlídku nad „Heyrovského cestou", kamž vede nedaleko Maradasova sloupu stezka. Květinami zdobená část parku jest v době přítomnosti vrchnosti nepřístupna. Rostlin, stromů a trávníků buď ušetřeno, zvěř zbytečně neplašena.

4. **Dvůr Vondrov** za zámkem Ohrada. Jest popsán ve stati „Velkostatek".

5. **Dvůr Křesín** vzdálen tři čtvrti hod., leží na pravém břehu Vltavy nedaleko nádraží Zámostí. Založení dvora spadá v rok 1378. Do roku 1562 byla u dvora ves téhož jména i bylo tam v r. 1490 několik usedlých a rybářů; ves ta v 17. století zanikla. Procházku ku Křesínu možno podniknouti buď silnicí přímo za Zámostským mostem se táhnoucí neb kolem dřevnice a skladiště dříví, kde v letních dobách se nám jeví velice zajímavý obraz sestavování vorů a různých příprav s tím spojených. Vory ty plují do Prahy, kam po 3 denní cestě dorazí. Dvůr Křesín není tak dalece ničím zvláště zajímavý, však krajina směrem k řece jest velice hezká.

6. **Procházka k rybníku „Bezdrevu".** Jdeme směrem k zámku Ohradskému, necháme dvůr Vondrov po pravé straně a dorazíme za tři čtvrti hodiny po okresní silnici k „Bezdrevu". Zde jeví se nám z hráze neb ze zahrádky pana porybního, kam se svolením téhož možno získati přístup, nádherný pohled na bezměrnou hladinu tohoto velikána! Za hrází dále vede cesta

k Cejkovcům, za hrází v levo pak polní cesta do Dasného. Viz „Bezdrev“ ve stati „Velkostatek“.

7. **Vycházka k „Janečkovi“.** Vyjdeme-li parkem po Heyrovského cestě a dáme-li se dále polní vrchovitou cestou, dospějeme za 25 minut (ze středu města za tři čtvrti hod.) k hajnici zvané „u Janečka“. Nalezneme zde několik lávek a můžeme se občerstviti výtečným kyselým mlékem, které nám hajná ráda prodá. Jsme zde u vchodu do „Obory“, kde chována jest černá zvěř, daňci a mufloni. Kolem 5 hodiny odpoledne se černá zvěř (na 5 místech) kukuřicí krmí a možno zajímavé divadlo toto s povolením kn. lesního úřadu v průvodu hajného shlédnouti. (Viz též stať „Lesnictví a honba“) Pohodlnější, však mnohem delší cesta k „Janečkovi“, jest ona na počátku lesa v pravo se táhnoucí.

II. POLO- A CELODENNÍ VÝLETY.

1. **Do Hosína.** Menší vesnice s malebným farním kostelem. Starý kostelík nově zbudován roku 1900. Ze starého kostela toho zachována jest pouze nynější křestní kaple, prastará to románská svatyňka, která k novému kostelu jest připojena. Stěny její ozdobeny jsou nedávno objevenými, ze druhé polovice XIII. stol. pocházejícími malbami, z nichž zvláště cyklus znázorňující legendu o sv. Marketě posud velmi dobře jest zachován.

Nádhernou stavbu nového kostela v románském slohu navrhl stavební rada pan Jan Sedláček z Hluboké. Dle plánů těch vystavěl chrám pan Kebl z Č. Budějovic.

Vnitřek kostela vyzdobil malbou ak. malíř Kuba a malíř Jouja, sochy na mramorovém oltáři tesal mistr Vosmík. Přestavba s vnitřním nádherným zařízením vyžadovala nákladu přes 200.000 K.

Od kostela hosínského jest právě tak krásná vyhlídka, jako ze zámku hlubockého do budějovického úvalu a na lesnaté Pošumaví.

Hosín patřil od nepaměti k hradu Hluboké, faru měl již roku 1330.

Dle pověsti ruský car Alexandr, nalézaje se návštěvou na Hluboké, zkusil u Hosína vyorávati brambory na pozemku Vavřince Fajtla.

Cesta k Hosínu vede přes Zámostí v levo kolem kapličky; za hodinu jsme u cíle.

Zpětný pochod můžeme nastoupiti cestou lesní strání neb Nov. Oborou, zádušním to lesem, odkud kocháme se nádhernými pohledy na zámek a rybníky, zvláště při západu slunce.

Před Hosínem nalézáme, jak již dříve vzpomenuto, třetí Maradasův sloup.

2. **Dasné.** As 1 hodinová procházka směrem k Bezdrevu dále pak po hrázi a pak dílem lesní cestou v levo. Možno spojit s vycházkou na Bezdrev.

3. **Králičí vrch.** Ostrůvek to v rybníku „Bezdrevu“ s hájovnou téhož jména.

Jdeme Municemi stále okresní silnicí až blízko Zlivi zahneme v levo na Králičí vrch. Je-li „Bezdrev“ na druhém „horku“, tvoří tento vršek ostrov; jsou pak připraveny lodičky a možno se na ostrov převézti. Je-li rybník na malé vodě přejdeme suchou nohou.

U hajného dostaneme občerstvení a to buď kávu, mléko neb pivo a zákusek.

Na ostrůvku je milý pobyt, na pěkném trávníku ve stínu stromů si odpočineme, pohlížíme na divoký rej množství králíků, k večeru nastoupíme zpětnou cestu a dorazíme za dobrou hodinu do Hluboké.

4. **Karlův Hrádek.** Na levém břehu Vltavy mezi Hlubokou a Purkarcem ve vzdálenosti 1½ hodiny nalézají se zříceniny Karlova Hrádku založ. Karlem IV. na počátku jeho panování.

Ke „Hrádku“ možno jíti pěšky po levém břehu Vltavy neb jeti po vorech ku Praze plujících. Oba břehy Vltavy poskytují množství malebných pohledů. Pohodlnější cesta pro povozy jest po pravém břehu.

Proti „Hrádku“ na pravém břehu Vltavy jest hajnice „u Šafaříka“ zvaná, kdež možno dostati občerstvení. Hajný na zavolání výletníka milerád na druhý břeh převeze.

5. **Blata.** Jedeme nejlépe drahou buď do Zlivi neb Nákří-Netolic a odtud pak můžeme navštíviti některou vesnici Svobodných Blat. V obrovském kruhu sedí tu 9 obcí v podobě oživotnělých mezníků, jež střeží úsilně ochráněnou držebnost těchto lánů ve výměře 434 jiter.

Jest to v přední řadě Zbudov se starobylým Kubatovským dvorcem pod Zbudovským rybníkem při železniční trati, při rybníku Voblanovském, Lhota Česká a Novosedlo, jižně Hlavatce, k jihovýchodu pak Selce, Plástovice, Pašice a vzdálenější Pištín.

V Blaťácích zachoval se význačný rys širé jihočeské rodiny blaťácké, zejména v kroji žen, ač i tu duch času mnoho a mnoho již změnil. Na chatách Blatských spí kus české epopeje.

Rozsáhlá mokřiska — Blata — poznenáhlu vysušená a v účiny proměněná dostala se r. 1509 od krále Vladislava II.

panu Petru z Rožmberka, pánu na Krumlově a strýcům jeho, Pernštýnům na Hluboké. Též dali je ihned ve svobodné užívání stejným způsobem obyvatelům vsí kolem nich rozložených. Svobodně a společně jich po celá desítiletí užívajíce, stali se sedláci jejich vlastníky.

Když však r. 1579 po 70letém držení byla Blata vložena do zemských desek, vystihli sedláci v aktu tom útok a první krok k odnětí, ačkoliv Blata tím nikterak nebyla přidělena ke statkům, nýbrž zůstala i nadále samostatnou državností.

A aby Blata zachránili, přes zákaz Adama z Hradce na Blatech v počtu as 700 se scházeli, suplikaci pro císaře Rudolfa II. v Písku zhotovit dali a nadšený zápas za vedení statečného sedláka Kubaty ze Zbudova zdvihli. Tento však byl chycen a jako rebell a náčelník vzpoury pro strach všem kolem 20. dubna 1581 na Blatech sťat. Sedláci se nezalekli; vypravili do Prahy nové poselství se suplikací, jejíž výsledek byl ten, že Adam z Hradce dostal 29. dubna 1581 od císaře napomenutí a sedláci vrátili se k dalšímu nerušenému držení. Teprve roku 1865 spor ohledně Blat byl definitivně ukončen tím, že prohlášeno oněch 9 obcí za vlastníky Blat.

Paměť Kubatovu zachoval lid rčením „Kubata dal hlavu za Blata", a 2 kamennými jehlany, označujícími místo krvavého soudu na Blatech.

V neděli, dne 21. srpna 1904 pak pořádali sdružené osady blatské k podnětu pilného sběratele pamětí Kubatovských Frt. Mir. Čapka krajinskou slavnost, při níž za účasti 30.000 osob odhalen Kubatovi na místě popravy 11 m. vysoký pomník nesoucí nadpisy na přední straně: „Kubata dal hlavu za Blata" na levé boční: „Postaveno l. P. 1904 vděčnými potomky k uctění světlé památky mučednické smrti neohroženého a hrdinného vůdce blatských sedláků za jejich práva a těchto lánů samostatnost", na pravé jest známá Kubatova přísaha: „Přísahám, že naše právo je pravé a svaté. A je-li přísaha má pravá, smyje Bůh krev mou nevinnou, která padne na nespravedlivé soudce."

Roku 1906 otevřena na Zbudově obecná „Kubatova škola", v jejímž štítě umístěno jest poprsí Kubatovo a uvnitř blatské museum, knihovna a čítárna.

6. **Libochová** jest potok v rozkošném údolí v Oboře, který ústí do Vltavy. Doporučujeme cestu od nádraží chotyčanského podél toku aneb se silnice Hluboká-Poněšice proti toku.

7. **Purkarec** rozložený při obou březích Vltavy, stotožňuje své počátky s Karlovým Hrádkem (viz tento), 3 km. jižně od obce nad levým břehem zdviženým. Městečko v sousedství

hradu založené, zřídilo si r. 1364 faru s kostelem sv. Jiří. Nepřízní okolností význam hradu i mladého města záhy klesl. Karlův Hrádek i s pozemky vrátil se zase v područí Hluboké, pustl a městečko, sotva v počátcích zastavilo tím svůj rozvoj. Později ztratilo i původní jméno a kostel spojen s chrámem v Hosíně. Teprve r. 1703 obnovila se tu fara. Purkarec v 30ti leté válce byl zničen a připomíná se od dob těch jen jako vesnice.

Podél potoka Rachačky pod Purkarcem vine se chudá cesta k památné kapli sv. Rozalie, navštěvované votivními průvody až i z Týna od roku 1680.

Pěšky dojdeme do Purkarce as za 3 hodiny. Z Hluboké tam dojíždí denně pošta (v 1 hod. odpoledne, viz poštovnictví).

Dobrý nocleh dostaneme v Purkarci u p. Šilhavého v domě, který vystavěl Karel IV. svému kuchtíkovi.

Č. Budějovice. Výletník v Hluboké buď na několik dní neb na delší dobu se ubytovavší, zajisté neopomene navštívit staroslavné královské město Otakarovo Č. Budějovice. Do Budějovic jedeme buď drahou, což je nejpřihodnější neb jdeme na krajinné krásy chudou cestou pěšky (2 hodiny).

Město to založeno bylo roku 1265 králem Přemyslem Otakarem II. a čítá dnes přes 40.000 obyvatelů, z nichž dvě třetiny Čechů.

Středem města jest veliké čtvercové náměstí, jedno z nejpěknějších v Čechách. Uprostřed stojí obrovská kašna zhotovená roku 1727 sochařem Baugutem. Celé náměstí obklíčeno jest širokým chodníkem a prostorným loubím.

Nejznamenitější budovou na náměstí jest radnice provedená v letech 1727—1729 příjemným slohem barokním. Uvnitř je strop radní síně ozdoben krásnou freskovou malbou, znázorňující soud Šalamounův.

Nedaleko náměstí nalezneme kathedrální a děkanský chrám sv. Mikuláše, stavba ne příliš úhledná.

Vedle kostela vypíná se mohutná 70 *m* vysoká věž, 1549 až 1577 mistrem Fuggeralem zbudovaná, z jejíž pavlače jest pěkný pohled na město a okolí.

Bývalý klášter a chrám dominikánský, jenž zároveň s městem od krále Otakara roku 1265 byl založen, zachoval se přes pohromy a požáry, jež jej během šesti století stihly až na některé změny celkem v původní velikosti a podobě. Proveden jest rannou gotikou; okna gotická v presbytáři a příčné lodi

zachovala se bez úhony, ostatní byla většinou nevhodně znetvořena.

Vnitřní výzdoba chrámu jest novodobá, starobylou památkou jest pouze obraz Marianský nad tabernáklem hlavního oltáře.

K jižní straně chrámové přiléhá klášter, ve kterém sídlí nyní redemptoristé.

Jdouce po mostě přes řeku Malši, ocitáme se na krumlovské louce, kde upoutají pozornost naši nádherný palác justiční, za ním výstavný dům okresního zastupitelstva a opodál gotická synagoga s dvěma věžemi.

Od samotného mostu podél justičního paláce k synagoze a dál vroubena je nábřežní hráz řadami košatých lip — Krumlovské aleje — tvoříc mimo městský park, nejkrásnějš promenádu budějovickou. Na konci této aleje zříme továrny Hardtmuthovy na tužky a hliněné zboží. Další pozoruhodnosti v Č. Budějovicích jsou: tabáková továrna, akciový český pivovar, sirkárna, šroubárna, různé slévárny a mnoho jiných podniků.

Městské museum nedaleko německého domu obsahuje mnoho cenných a zajímavých sbírek.

Středisko Čechů budějovických jest v „Besedě" na „Sadech"

Doporučení zasluhuje restaurace páně Volbrechtova (kavárna a velkorestaurace) v Kněžské ulici blízko parku. Výtečná kuchyně a plzeňský prazdroj. Největší zahrada ve středu města. Francouzské kulečníky. Každou středu voj. koncert.

Z hotelů dlužno jmenovati Grand hotel pana Beneše naproti nádraží Hotel „U zlatého slunce" na náměstí, Hotel „U tří kohoutů" na náměstí.

Dobrá Voda. Osada asi $^3/_4$ hodiny od budějovického nádraží vzdálená, jež vábí výletníky pěknou partií lesní a přátele umění rozkošným barokním kostelíkem, který mezi 1733—39 slovutný Kilián Dienzenhofer zbudoval a neméně pověstný umělec V. V. Reiner krásnými obrazy freskovými a malbami ozdobil.

Sirnaté lázně v Libniči. Pěšky as 2 hodiny vzdálená tichá farní vesnička Libnič má krásné okolí a polohu a jest výlet buď pěšky neb povozem vděčným.

Lázeňský pramen prýští v lázeňském domě; voda jest studená a zahřívá se v kotlích ku koupelím. Voda jest barvy siré a obsahuje ve značném množství sirovodík. S úspěchem lze zde léčiti dnu, kožní vyraženiny, bolení hlavy a kříže, nemoce močové atd.

Okolí Libniče jest nádherné, co skvostné letní procházky buďtež jmenovány: Adolfův Háj, Větrník a nádherný les „Mojč".

V lázeňském domě nalézá se 44 hostinských pokojů a obnáší týdenní nájemné od 6—17 K. Při lázeňském domě rozprostírá se malý, ale útulný park s prostornou verandou. Kuchyně jest velice dobrá, pivo ze známého třeboňského pivovaru, výtečné.

Další výlety možno podniknouti:

Do Bechyně. Lázeňské místo u Tábora. Nejlépe vlakem.

Výlet na Kleť, do Adolfova a Zlaté koruny, do Krumlova a Dívčí kámen. Chceme-li na Kleť (1084 *m*), doporučuje se jeti vlakem do Adolfova a odtud pak pěšky dostoupiti vrchole (2 hod.). Z rozhledny skytá se nám malebný rozhled po celém českém jihu. U hajného obdržíme jednoduchý zákusek a občerstvení; též možno zde přespati.

Zpět pak se dáme buď na Krumlov neb do Zlaté Koruny. Zlatá Koruna vyniká památným svým chrámem z dob Přem. Otokara, založeným r. 1263 na památku vítězství u Kressenbrunnu. Nádherné malby.

Krumlov — starobylé to město pánů z Růže — vyniká velkolepým zámkem knížat ze Schwarzenbergů. Zámek jest s povolením správy zámku přístupen. Při vstupu do prvého nádvoří zříme zde tělesnou stráž - gardu - knížete, resp. vévody krumlovského a dále několik starých děl ze 16. a 17 století.

V zámeckém příkopu chovány jsou 3 medvědi.

V Krumlově jest výtečný a krásně položený český hotel „Růže", v němž výhodně možno se ubytovati a stravovati.

Památné zříceniny Dívčí kámen, jedné z největších v Čechách, dosáhneme nejlépe ze stanice Adolfova.

Původně sloužila co pozemní hrad Doudlebův. Roku 1349 byl Dívčí Kámen Joštem I. z Rožemberka obnoven a v třicetileté válce od Švédů zbořen.

Na trati linecké od Č. Budějovic na jih, všeobecně známé poutní město Římov, s loretánskou kaplí a 24 kapličkami v okolí ze XVII. stol. Nedaleko odtud při křivotoké Malši Doudleby, sídlo mateřského hradu kmene doudlebského.

Třeboň. Výhodné spojení vlakem (ze Zámostí) neb autobusem (z Č. Budějovic). Starobylé město. Honosí se novostavbami škol, vodovodem, z průmyslových závodů dlužno uvésti knížecí pivovar a parní pilu.

Světoznámý Rožmberský archiv; přebohatý material uložen ve 24 síních, přístup se svolením ředitelství archivu povolen. Kníž. hrobka u rybníka „Svět", 1877 v gotickém slohu zbunovaná. Mnobo rybníků, z nich na prvém místě dlužno jmedovati známý „Rožmberk" 711·3 *ha* kat. plochy a 2430 *m* dlouhou hrází (1584—1590 Jak. Krčinou z Jelčan založený). Hotely „U Koníčka" a „U modré hvězdy" oba na náměstí. Na trati č. budějovicko-gmundské Borovany, starobylé městečko s knížecím zámkem a sochou Žižkovou, jenž tu v nedalekém Trocnově se narodil. Místo označeno mohutným prostým žulovým kamenem.

Nové Hrady. Nádherný park u zámku patřící hraběti Bouquoy. Dále anglický park „Theresienthal", mnoho přírodních krás. Výlet nejlépe podniknouti vlakem. Ze stanice Nov. Hrady jest asi $^3/_4$ hod. pěšky do města. Kraj je zde německý.

POUŽITÁ LITERATURA:

Jos. Braniš: „Soupis památek historických a uměleckých v pol. okr. ‿eskobudějovickém".

Ant. Zavadil: „Historické rozhledy".

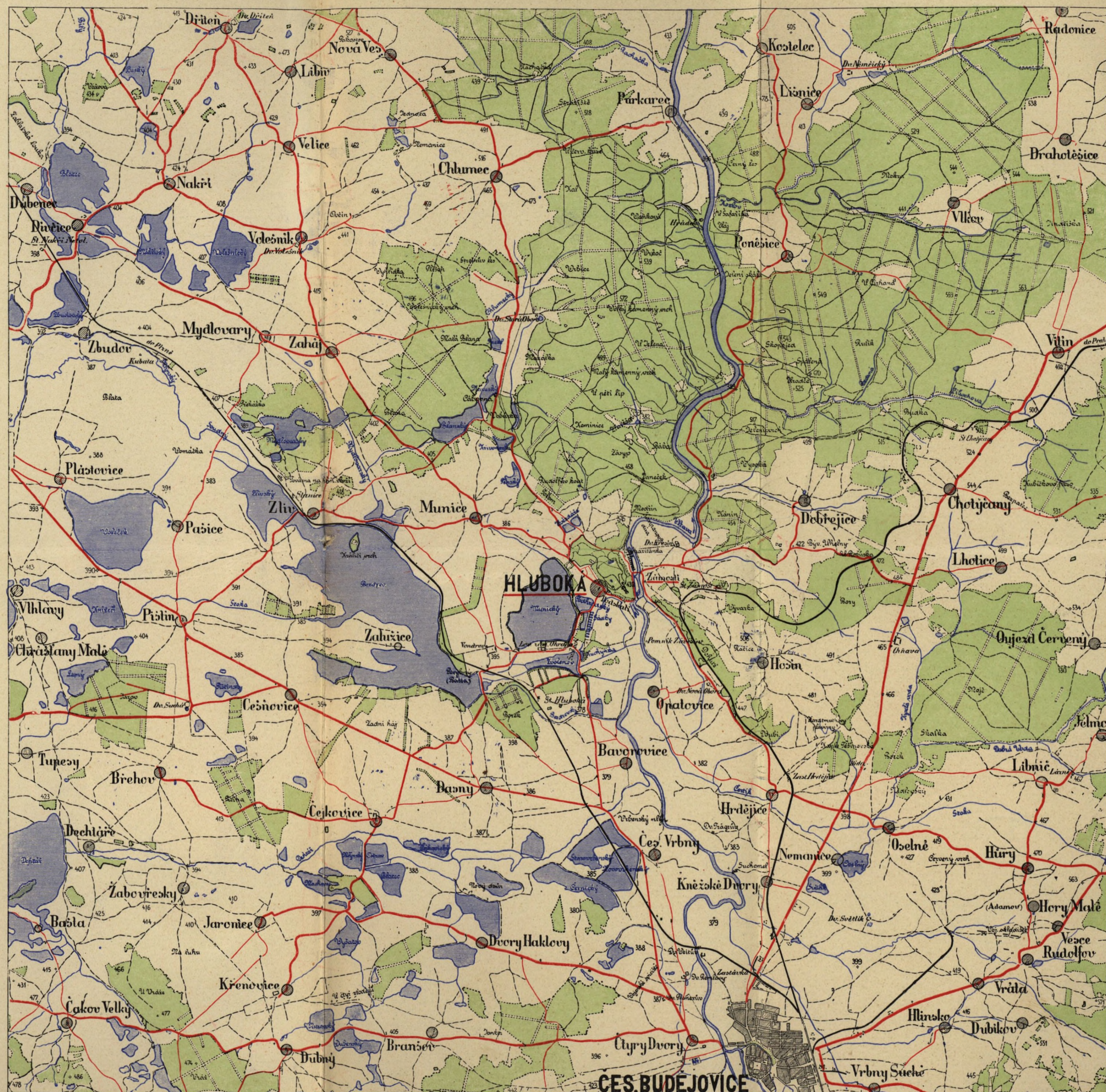
Mařík a Scheichl: „Hluboká a její okolí".

Mařík: „Památní spis okr. hlubockého".





HLUBOKÁ A OKOLÍ.



Nákladem okrašlovacího spolku v Hluboké

1:75000

1000m 500 0 1 2 3 4 5 6 km

S užitím map c.k. voj. zeměp. ústavu provedl Inž. Ferd. Šteringer

Popisoval Lud. Kunoš